

Toddlerlydleker – La barna komme til lyden

- Hvordan kan vi tilrettelegge for musikkopplevelser med de yngste i barnehagen?

Hva er musikk?

- **Musikk er lyd.**
- **Musikkens egentlige grunnelementer er lyd og stillet.**
Leiv Ramfjord skriver at "å lage musikk er å male lyd på et ark av stillet" (Ramfjord 1996:8).
- **Lyd er et materiale for skapende virksomhet med barn.**
- **Vi må voksne må være lydhøre og oppmuntre barn til å utforske, leke og komponere med lyd i enkle former.**
- **Vi voksne må ta aktiv del i barnas lydverden.**

- **Å møte lydpåvirkninger aktivt kan bidra til at barnet ikke utvikler seg til passive lydkonsumenter.**
- **“Ofte kan det være vanskelig å skille ut hvilke lyder som er musikk, men nettopp ved at den voksne overfortolker de lydlige uttrykkene og gir et musikalsk svar, vil barnet selv koble lydene til musikk og gradvis utvikle seg musikalsk” (Vist, Torill 2005:89).**

Bakgrunn for prosjektet - La barna komme til lyden

- **Hvordan man kan la toddleren få komme til lyden og leke med ulike lyd-kilder, i tillegg til at vi voksne kommer med lyden og musikken til dem?**
- **I barnehagen brukes mye musikk laget for barn, men hvilken mulighet har barna til selv å utforske nye lyd-kilder og til å prøve ut disse i samlek?**
- **Hvordan kan vi stimulere de yngste i barnehagen til å utforske lyder med hele kroppen gjennom lek? La de få oppleve nye samklanger og prøve ut lyd-kilder i et fellesskap med utgangspunkt i kroppslig erkjennelse?**

Deltakere i prosjektet:

- **Knut Kvaran, Marit Hofstad og Eva Steinkjer ved DMMH.**
- **Faglig ansatte ved Institutt for Produktdesign.**
- **Studenter i 3 MEST ved DMMH.**
- **Studenter ved Institutt for Produktdesign ved NTNU.**

Toddlerkulturen

- **Toddlerkulturen handler om distinkte og særpregede væremåter, omgangsformer med kroppslighet som et felles kjennetegn og samlek rundt store lekegjensstander. (Løkken 2004:)**
- **Maurice Merelau-Ponty og kroppslige erfaringer.**
- **Hvordan kan vi overføre denne kroppsfilosofien om menneskets sansende og fortolkende tilstedeværelse i verden til toddlernes omgang med musikk?**

Gjennomføringen av prosjektet

- **Samarbeidet med Institutt for Produktdesign fikk form som en todagers workshop der målet var å lage lydlekere som kunne plasseres ut i barnehagen. Lydlekene skulle inspirere toddlerene til lek og lydutforskning.**
- **Studentene ble delt inn i grupper der begge utdanningene var representert.**
- **Den siste dagen av workshopen ble lydlekene ferdigstilt, presentert og testet av toddlerne.**
- **Det ble laget åtte lydlekere som ble plassert ut i flere barnehager for utprøving. Førskolelærerstudentene dro så ut for å observere hvordan lekene ble brukt, og ut fra dette skrev de rapporter om de forskjellige lekene.**

Utforming av lydlekene

- **Utfordringen studentene fikk var å lage store lydleker med utgangspunkt i toddlernes kroppslige omgangsform, og som kunne gi mulighet for samlek.**
- **Lekene skulle stimulere barnas nysgjerrighet ved at de selv skulle få utforske lydkildene, de skulle gi barna en sanseopplevelse og glede ved å skape lyd gjennom handling.**
- **I ettertid av prosjektet ser jeg at det vil vært bedre å kalle lydlekene for lydlekeredskaper.**

Studentenes rapporter

- **Det gjennomgående i studentenes rapporter om lydlekene er at barna har hatt stor interesse for alle lydlekene den første tiden etter at lekene kom til barnehagen, men at interessen for lekene har dabbet av etter hver.**
- **Hva kan så dette tap av interesse skyldes?**
- **Prosjektet gir ikke noe entydig svar, men lekene ble laget på to dager, med begrensede materialer slik at alle hadde forbedringspotensialer både i utforming og som lydkilder.**

Hvilke leker appellerer til toddlerlek?

- Erfaringen fra prosjektet viser at det var lydlekene med kjente formene som ungene lekte lengst med.
- De lekene som ungene hadde mest utholdenhet med var utformet som en rutsjebane, en vugge og et lite rom hvor man kunne gjemme seg med masse forskjellige lydkilder hengende ned fra taket.

Kreative førskolelærere gjennom kreative prosesser

- **Barnehagen trenger kreative førskolelærere.**
- **Skal barnehagen kunne støtte barnas kreativitet slik det står i Barnehagelovens § 2 om barnehagens innhold, må også personalet i barnehagene være kreative. (Kunnskapsdepartementet 2006)**
- **Dette stiller krav til førskolelærerutdanningene om å gi studentene muligheten til å utvikle kreative ferdigheter. Det vil si originalitet, evnen til å improvisere, iderikdom og åpenhet.**
- **Hvordan skal man legge til rette for dette?**

Tverrfaglig prosjekt

- **Er vi åpne for at for at andre fagområder har kunnskaper og erfaringer som kan føre til fornyelse og utvikling både ved førskolelærerutdanningen og i barnehagen?**
- **Det er mye læring gjennom å jobbe tverrfaglig med noen som har utgangspunkt i et annet fag.**
- **For å få til tverrfaglighet må man også ha faglighet.**
- **Det var en spennende opplevelse for alle å skulle stå fram med sin faglighet i møte med studenter fra et annet fag og sammen skape noe.**

Resultat

- **Ny læring om Toddlerne og musikk med de yngste i barnehagen.**
- **Ny læring både om eget og andre fag.**
- **Det er mange måter å bygge en lydlege på.**
- **Erfaring med kreative prosesser og tverrfaglighet.**
- **Samarbeidserfaringer.**
- **Jeg vil avslutte med å oppfordre både dere i barnehagen og i førskolelærerutdanningen til å gå i gang med å bygge egne lydleger.**

Referanser

- Kunnskapsdepartementet. 2006. *Lov om barnehager.*
- Løkken, Gunvor. 2004. *Toddlerkulturen. Om ett- og toåringers sosiale omgangi barnehagen.* Oslo: Cappelen Akademiske Forlag.
- Vist, Torill. 2005. I lyden bor barnet, i barnet bor lyden. I Haugen, Løkken og Røthle (red) *Småbarnspedagogikk.* Oslo: Cappelen Akademiske Forlag.